खड्गी सुकेशः परिधाय चान्यथा शुशोभ धन्वी कवची शरी तथा। आरुह्य यानं परिधावतां भवान् सुतैः समो मे भव वा मया समः।

वृद्धो ह्यहं वै परिहातुकामः सर्व्वान् मत्स्यांस्तरसा पालयस्व। नैवंविधाः क्लीवरूपा भवन्ति कथञ्चनेति प्रतिभाति मे मनः।

॥ अर्ज्जुन उवाच॥ गायामि नृत्याम्यथ वादयामि भद्रोऽस्मि नृत्ये कुशलोऽस्मि गीते। त्वमुत्तरायै प्रदिशस्व मां स्वयं भवामि देव्या नरदेव नर्त्तकः। १०५

इदन्तु रूपं मम येन किन्तव प्रकीर्त्तयित्वा भृशशोकवर्द्धनं। बृहन्नलां मां नरदेव विद्धि सुतं सुतां वा पितृमातृवर्ज्जितां।

॥ विराट उवाच॥ ददामि ते हन्त वरं बृहन्नले सुताञ्च मे नर्त्तय याश्च तादृशीः। इदन्तु ते कर्म्म समं न मे मतं समुद्र नेमिं पृथिवीं त्वमर्हसि।

॥ वैशम्पायन उवाच॥ बृहन्नलां तामभिवीक्ष्य मत्स्यराट् कलासु नृत्येषु तथैव वादिते। संमन्त्र्य राजा विविधैः स्वमन्त्रिभिः परीक्ष्य चैनं प्रमदाभिराशु वै।

अपुंस्त्वमप्यस्य निशम्य चास्थिरं ततः कुमारीपुरमुत्ससर्ज्ज तां। स शिक्षयामास च गीतवादितं सुतां विराटस्य धनञ्जयः प्रभुः।

सखीश्च तस्याः परिचारिकास्तथा प्रियश्च तासां स बभूव पाण्डवः। ११०

तथा स सर्व्वेण धनञ्जयो वसन् प्रियाणि कुर्व्वन् सह ताभिरात्मवान्। तथाच तं तत्र न जज्ञिरे जना बहिश्चरा वाऽप्यथ वाऽन्तरेचराः।

इति श्रीमहाभारते विराटपर्व्वणि पाण्डवप्रवेशपर्व्वणि अर्ज्जुनप्रवेशे एकादशोऽध्यायः॥ ११ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच॥ अथापरोऽदृश्यत पाण्डवः प्रभुर्विराटराजं तरसा समेयिवान्। तमापतन्तं ददृशे पृथग्जनो विमुक्त मब्धादिव सूर्य्यमण्डलं।

स वै हयानैक्षत तांस्ततस्ततः समीक्षमाणं स ददर्श मत्स्यराट्। ततोऽब्रवीत्तानननुगान्नरेश्वरः कुतोऽयमायाति नरोऽमर प्रभः।

अयं हयानीक्षति मामकान् दृढं ध्रुवं हयज्ञो भविता विचक्षणः। प्रवेश्यतामेष समीपमाशु मे विभाति वीरो हि यथाऽमर स्तथा।

अभ्येत्य राजानमभिजह्राऽब्रवीज्जयोऽस्तु ते पार्थिव भद्रमस्तु वः। हयेषु युक्तो नृपसम्मतः सदा नवाश्वसूतो निपुणो भवाम्यहं। ११५

॥ विराट उवाच॥ ददामि यानानि धनं निवेशनं ममाश्वसूतो भवितुं त्वमर्हसि। कुतोऽसि कस्यासि कथं त्वमागतः प्रब्रूहि शिल्पं तव विद्यते च यत्।

॥ नकुल उवाच॥ पञ्चानां पाण्डुपुत्राणां ज्येष्ठो भ्राता युधिष्ठिरः। तेनाहमश्वेषु पुरा नियुक्तः शत्रुकर्षण।

अश्वानां प्रकृतिं वेद्मि विनयञ्चापि सर्व्वशः। दुष्टानां प्रतिपत्तिञ्च कृत्स्नञ्चैव चिकित्सितं।

न कातरं स्याम्मम जातु वाहनं न मेऽस्ति दुष्टा वडवाः कुतो हयाः। जनस्तु मामाह स चापि पाण्डवो युधिष्ठिरो ग्रन्थिकमेव नामतः।